

Европейският сертификат по психотерапия

- Документи
 1. Органи, които участват в присъждането на ЕСП
 2. Условия за присъждане на Европейския сертификат по психотерапия
 3. Психотерапевтични модалности
 4. Продължителност и съдържание на психотерапевтичното обучение
 5. Завършване на обучението
 6. Процедури на присъждане
 7. Регистрация
 8. Процедури на обжалване и разглеждане на жалби
 9. Признаване на опита
 10. Изключения
- Статут

Предисловие

През 1991 г. във Виена, Австрия е учредена Европейската асоциация по психотерапия от психотерапевтични организации в редица европейски държави и от редица различни модалности в психотерапията. Днес тя обединява близо 200 организации от около 40 европейски държави, включващи и национални организации, и такива на европейско равнище в много различни модалности, като броят на психотерапевтите възлиза на над 120 000.

Страсбургската декларация за психотерапия от 21 октомври 1990 г. стои в основата на поетия от Асоциацията ангажимент за постигане на съвместима и независима професия на психотерапевта в цяла Европа.

Европейската асоциация по психотерапия (по-нататък ЕАП) има задачата да защитава интереса на тази професия и на хората, на които тя служи, като гарантира нейното функциониране при подходящо ниво на обучение и практикуване. Една от целите ѝ е създаването на Европейски сертификат по психотерапия (по-нататък ЕСП), чрез който ще се гарантира обучението на психотерапевтите по стандартите на ЕАП, както и мобилността на квалифицираните психотерапевти. Това е в съответствие с целите на Световната здравна организация (СЗО), споразумението за недискриминация, валидно в рамките на Европейския съюз (ЕС), и принципа на свобода на движението на лица и услуги.

Понастоящем Европейският сертификат по психотерапия е общо приведен в съответствие с ISO/IEC 17024 (2012 г.), който е международен стандарт, определящ критериите за сертификационната програма на дадена организация, предназначена за оценяване и

сертифициране на компетентността на лица, извършващи различни дейности и практикуващи различни професии. Работи се по постигане на съответствие с критериите на Международната организация за стандартизация (ISO).

Определения

Според Устава на ЕАП настоящият документ се определя като: „... документ на Европейски сертификат по психотерапия (документ на ЕСП), който съдържа насоки за процедурата и критериите за обучение и квалифициране“. (Устав: раздел 2.5); и се споменава също и в раздели 4.1.2.2 и 4.1.3.2. Споменава се също в: „... регистър на психотерапевтите, които отговарят на условията, за да притежават Европейския сертификат по психотерапия“. (Устав: раздел 13.1); Европейската комисия за прилагане на стандартите за обучение (ЕКПСО), Комисията на националните представителни организации (КНАО), Комисията на общеевропейските организации (КОО), Комисията за обучение и акредитация (КОА) и Консултативната комисия относно признаване на опита (ККПО), които са учредени като подкомисии на управителния съвет (Устав: раздел 5.2.5).

Консултативната комисия относно признаване на опита (ККПО) е определена в този документ (член 10.2.2).

Документи

Най-новите версии на Устава на ЕАП; Декларацията на ЕАП относно етичните принципи; Регистъра на притежателите на ЕСП; Професионалните компетентности на европейския психотерапевт: основни компетентности; документът КОА (с който се въвежда процедурата за приемане на Акредитирани институти за обучение по психотерапия (АИОП)); и настоящият „документ на ЕСП“ са основните документи на ЕАП.

Насоките за процедурите и вътрешният правилник на Управителния съвет на ЕАП и всички негови комисии и подкомисии се приемат само като насоки.

1. Органи, които участват в присъждането на ЕСП

1.1. Европейската асоциация по психотерапия (ЕАП)

1.1.1. Освен ако не е посочено друго, споменаването на ЕАП следва да се счита за споменаване на Управителния съвет на ЕАП или който и да е орган в рамките на ЕАП, упълномощен от Управителния съвет. По въпросите, свързани с Европейския сертификат по психотерапия (ЕСП), тези органи обикновено биха били Европейската комисия за прилагане на стандартите за обучение (ЕКПСО), Комисията за обучение и акредитация (КОА) и секретаря на ЕАП.

1.2. Национална акредитираща организация (НАО)

1.2.1. Националната присъждаща организация (наричана по-нататък НАО) трябва да бъде организационен член на ЕАП с добра репутация.

1.2.2. НАО трябва да е независим правен субект със седалище в държавата, за която изпълнява ролята на Национална организация за психотерапия, а нейните устав, правила или други писмени постановления трябва да са съвместими с устава и целите на ЕАП.

1.2.3. НАО трябва да бъде или национална представителна организация на тази държава (Устав на ЕАП, раздел 4.1.2), т.е. единна организация в дадена държава, призната от ЕАП като доказано най-голямата организация, представляваща най-широкия набор от различни подходи към психотерапията в тази държава; или, ако не съществува национална представителна организация, като „способна да изпълнява функциите на

НАО“ ЕАП може да признае членуваща в ЕАП организация, базирана във въпросната държава. Национална представителна организация може да бъде определена като национална присъждаща организация, както е предвидено по-долу. (Устав на ЕАП: раздел 4.1.2.1)

- 1.2.3.1. За да стане НАО, националната представителна организация трябва да бъде акредитирана от ЕАП въз основа на това, че разполага с:
 - (1) етични насоки, които са обвързващи за всички практикуващи и които тя може да изтъкне като основание за присъждане на сертификата;
 - (2) дисциплинарни процедури и процедури за разглеждане на жалби, които може да доведат до дисциплинарни действия срещу практикуващи професията, които тя може да е препоръчала за присъждане на сертификата, и, ако е целесъобразно, до премахването им от Регистъра.
 - (3) стандарти на обучение, съвместими с ЕАП, методи за прилагането им, указания за продължаващо професионално развитие (ППР).
 - 1.2.3.2. Националната представителна организация ще бъде насочена към Комисията на националните представителни организации (КНАО), която разполага с процедура за проверка на данните от заявлението ѝ. Ако организацията изглежда подходяща, тя ще бъде препоръчана за одобрение като НАО от Управителния съвет.
 - 1.2.3.3. Ако първоначално бъде изразено желание да се препоръчат за присъждане на сертификата практикуващи, които не са преминали акредитирано обучение, но понастоящем практикуват, НАО трябва да разполага също и с подходящи процедури за „старейшинство“ на тези практикуващи.
 - 1.2.3.4. На всеки седем години НАО трябва подава заявление за подновяване на статута си на присъждаща организация. Възможно е да има такса за разглеждане на тези заявления, която се определя от ЕАП. Тези критерии са изложени в Процедурите за КНАО.
- 1.2.4. НАО представляват психотерапията в тази държава, могат да акредитират обучаващи организации, да препоръчват психотерапевти за ЕСП и да ги регистрират, да популяризират конференции и симпозиуми и да работят по приемането в своята държава на определението за психотерапия, както е описано в Страсбургската декларация от 1990 г.

1.3. Общоевропейска акредитационна организация (ОАО)

- 1.3.1. Общоевропейската акредитационна организация (наричана по-нататък ОАО) трябва да бъде организационен член на ЕАП с добра репутация.
- 1.3.2. Тя трябва да бъде независим правен субект със седалище в европейска държава, а нейните устав, правила или други писмени постановления трябва да са съвместими с устава на ЕАП и да представляват интересите на нейната психотерапевтична модалност в цяла Европа.
- 1.3.3. Общоевропейската организация (ОО) (Устав на ЕАП: 4.1.3.) може да бъде назначавана от Общоевропейска акредитационна организация, както е предвидено по-долу. (Устав на ЕАП: раздел 4.1.3.1)

- 1.3.3.1. Във всяка от шестте или повече европейски държави ОО трябва или да предоставя обучение на изискваното за ЕСП ниво или по-високо, или да има за членове професионални организации, които предоставят обучения на това ниво. Голямата част от членовете ѝ трябва да живеят в европейски държави.
- 1.3.3.2. За да стане ОАО, общоевропейската организация (ОО) трябва да бъде акредитирана от ЕАП, за което е необходимо:
 - (1) Нейните акредитационни процеси да съответстват на стандарт, съвместим с присъждането на ЕСП, или да го надхвърлят. Тя трябва да представлява специфична психотерапевтична модалност, както е посочено в критериите в раздел 3.
 - (2) Тази модалност трябва: или да се отличава ясно от всяка друга модалност, представлявана от общоевропейска организация в ЕАП; или да представлява най-големия брой практикуващи в тази модалност на която и да е общоевропейска организация, член на ЕАП.
 - (3) Тя трябва да бъде единствената ОАО за тази модалност.
- 1.3.3.3. ОО ще бъде насочена към Комисията на общоевропейските организации (КОО), която разполага с процедура за проверка на данните от заявлението ѝ. Ако организацията изглежда подходяща, ще бъде препоръчано тя да бъде одобрена за ОАО от Управителния съвет.
- 1.3.3.4. На всеки седем години ОАО трябва подава заявление за подновяване на статута си на акредитираща организация. Възможно е да има такса за разглеждане на тези заявления, която се определя от ЕАП. Тези критерии са изложени в Процедурите за КОО.
- 1.3.4. ОАО могат да акредитират обучаващи организации и да регистрират психотерапевти в своя психотерапевтичен модел или модалност.

1.4. Европейски акредитиран институт за обучение по психотерапия (АИОП)

- 1.4.1. Организацията за психотерапевтично обучение трябва да бъдат членове с добра репутация в НАО на своята държава и на съответната ОАО. Те трябва да са правилно регистрирани и да имат добре организирани администрация и финанси. Обучаващата организация трябва да разполага с подходящи етични стандарти и процедури за разглеждане на жалби за обучаващите се в нея.
- 1.4.2. Да бъде одобрена като европейски акредитиран институт за обучение по психотерапия (АИОП) означава, че на завършилите тази организация (или институт) може да се присъжда директно европейският сертификат по психотерапия (ЕСП), тъй като техният обучаващ институт е акредитиран чрез редица процедури, описани в документа на Комисията за обучение и акредитация (КОА).
- 1.4.3. Програмата за обучение, определена от ЕАП като изискване за получаване на ЕСП, трябва да съответства на критериите на ЕСП, да бъде акредитирана от съответната ОАО и одобрена от съответната НАО.
 - 1.4.3.1. Ако за дадена държава не е определена НАО и ако съответната ОАО не възразява, КОА може да акредитира института на базата на експертния доклад (КОА: 17.4).
 - 1.4.3.2. Ако не е налице съответна ОАО, КОО трябва да разгледа метода/модалността и

да предостави коментарите си по него на КОА (КОА: 18.2).

- 1.4.4. Обучаващите се лица, завършили с успех акредитирана и одобрена (минимум) 4-годишна програма за обучение по психотерапия, провеждана в европейски акредитиран институт за обучение по психотерапия (АИОП), след като са официално одобрени от Комсията за обучение и акредитации (КОА) на ЕАП, могат да подадат заявление за ЕСП.
- 1.4.5. Критериите и процедурите за одобрение на АИОП са определени от КОА и са приети от Съвета на ЕАП.

2. Условия за присъждане на Европейския сертификат по психотерапия

- 2.1. Процедурата и условията за присъждане на ЕСП обикновено се определят от Европейската комисия за прилагане на стандартите за обучение (ЕКПСО) на Управителния съвет на ЕАП.
- 2.2. ЕСП се присъжда на практикуващи психотерапевти (наричани по-нататък практикуващи), които са завършили своето акредитирано и одобрено обучение и спазват професионални и етични стандарти, съответстващи на тези на ЕАП.
- 2.3. ЕСП се присъжда пожизнено: той е „удостоверение“ за професионално обучение.
- 2.4. Практикуващите, на които е присъден ЕСП, могат да бъдат вписани в Европейския регистър на притежателите на ЕСП (наричан по-нататък РЕСП), който ще бъде публикуван и ще се поддържа от ЕАП.

3. Психотерапевтични модалности

- 3.1. Използваният психотерапевтичен метод (наричан по-нататък модалност) трябва да бъде ясно определен и отличим от други психотерапевтични модалности и да има ясна теоретична основа в хуманитарните науки.
- 3.2. Теорията трябва да е интегрирана в практиката, да е приложима към широк набор от проблеми и да е доказано ефективна.
- 3.3. Научната валидност на модалността трябва да е приета от ЕАП и призната за валидна от свързани професионални организации в няколко европейски държави.

4. Продължителност и съдържание на психотерапевтичното образование и обучение

- 4.1. Общата продължителност на образованието и обучението не е по-кратка от 3200 часа:
 - а) Те може да са разпределени в минимум седем години, като първите три от тях се равняват на съответна академична степен. Останалите четири години трябва да преминат в обучение,

1 Познатият досега „Европейски регистър на психотерапевтите (ЕРП)“ е преименуван на Регистър на притежателите на ЕСП (РЕСП).

което е специфично за психотерапията, да обхващат всички елементи от раздел 4.2 от настоящия документ и да не обхващат по-малко от 1400 часа.

- б) Или да се проведе като 5-годишен редовен курс на образование и обучение по психотерапия, организиран от университет, който да съдържа всички теоретични и практически елементи, определени в раздел 4.2 от настоящия документ.

4.2. Обучението отговаря на критериите на ЕАП за базово професионално обучение и включва следните елементи:

4.2.1. **Личен психотерапевтичен опит или еквивалентен на него:** За този опит следва да се счита, че включва анализ на обучението, личен опит и други методи, които включват елементи на саморефлексия, терапия и личен опит (не по-малко от 250 часа), обикновено в рамките на 4 години. Не съществува валиден срок за всички психотерапевтични методи. Всяко обучение трябва да бъде организирано така, че обучаващите се да могат да идентифицират и адекватно управляват своята ангажираност с процесите на психотерапията, която практикуват, и приноса си към тях, в съответствие със специфичните за модалността методи.

4.2.2. **Теоретично обучение:** То е разделено на обща част с академична или професионална подготовка и друга, специфична за психотерапията част. Вместо общата част на психотерапевтичната теория или дял от нея може да се признават академични или професионални курсове за придобиване на бакалавърска степен или еквивалентна на нея професионална квалификация по предмети, свързани с психотерапията, но те не могат да заменят 4-те години специфична подготовка по психотерапия. Теоретичното обучение (500 до 800 часа) през 4-те години специфична за психотерапията подготовка следва да включва следните елементи:

- * Теории на развитието на човека през целия му жизнен цикъл
- * Разбиране на други психотерапевтични подходи
- * Теория на промяната
- * Разбиране на социалните и културните въпроси, свързани с психотерапията
- * Теории на психопатологията
- * Теории на оценката и интервенцията

4.2.3. **Практическо обучение:** То включва достатъчно практика (не по-малко от 300 часа) под постоянна супервизия (не по-малко от 150 часа), която е съобразена с психотерапевтичната модалност и продължава най-малко две години.

4.2.4. **Осигуряване на практика в среда, свързана с психичното здраве, или еквивалентен професионален опит:** От практиката обучаващият се трябва да придобие адекватен опит с психосоциални кризи и с работа в сътрудничество с други специалисти в сферата на психичното здраве.

4.3. „Супервизията, обучението и, ако е целесъобразно, личната психотерапия се предоставят от практикуващи, чието обучение отговаря на критериите на ЕСП. Тези критерии не включват специализирано обучение за обучители и супервизори, но ще се изисква такова.

4.4. Необходимо е курсовете за обучение да са регистрирани при съответната НАО и

акредитирани от съответната ОАО (раздел 1.4). Освен това са препоръчителни при подаване на заявление до Комисията за обучение и акредитация (КОА) за статут на европейски акредитиран институт за обучение по психотерапия (АИОП). Подробните критерии и процедури за получаване на статут на АИОП се съдържат в документа КОА. КОА има отговорността да проверява и приема качеството и процедурите на обучаващата организация, а след това да я препоръчва на Управителния съвет за присъждане на статут на АИОП.

5. Завършване на образованието и обучението

- 5.1. До края на обучението обучаващият се (вече практикуващ) ще е доказал своята лична, социална и професионална зрялост и ангажимента си да работи при спазване на професионален кодекс и етични стандарти. Освен това ще може да демонстрира основните компетентности на европейския психотерапевт. Ще бъде оценена както теоретичната му работа, така и работата му по практическото обучение; възможно е да бъде оценена и професионалната му компетентност.
- 5.2. Практикуващият следва да е завършил необходимото академично или еквивалентно обучение по хуманитарни или социални науки, както и 4-те години специализирано психотерапевтично обучение в организации, които обучават по същия психотерапевтичен метод; или 5 години редовно академично образование и обучение по психотерапия, организирано от университет.
- 5.3. Практикуващият трябва да е член на професионална организация по психотерапия, която разполага с обвързващ етичен кодекс, процедура за разглеждане на жалби и дисциплинарна процедура, съгласувани с нейната НАО и съответната ОАО и признати от тях.
- 5.4. НАО и ОАО определят окончателната оценка на обучаващите организации за участниците в одобрени и акредитирани програми за обучение.

6. Процедури на присъждане

- 6.1. ЕАП признава, че някои аспекти на обучението са поверителни, а други може да са чувствителни в търговско отношение. Използваните в обучението материали може да са интелектуална собственост на учителите, на обучаващата организация или на трети лица. Членовете на ЕАП и на останалите участващи в присъждането на ЕСП органи имат задължението да защитават поверителността и собствеността на такива материали, които са им предоставени съгласно тези критерии.
- 6.2. ЕАП присъжда ЕСП според тези критерии и тази процедура по два начина (пряко присъждане или процедура на признаване на опита):
 - 6.2.1. Чрез „пряко присъждане“ за лица, завършили европейски акредитиран институт за обучение по психотерапия (АИОП), както е описано в раздел 1.4.
 - 6.2.2. Чрез „процедурата на старейшинство“ за психотерапевти с установена практика, които вече са завършили официално психотерапевтично обучение (или еквивалентно

на него) и имат професионална психотерапевтична практика от поне 3 години след завършването:

- 6.2.2.1. По препоръка на съответната национална присъждаща организация (НАО). Кандидатът трябва да е член на НАО (или на организационен член на НАО) в своята държава (или, ако не съществува такава организация, НАО, която има готовността да представлява психотерапевтите в тази държава) и поради това е включен в Регистъра на психотерапевтите; И е акредитиран от подходяща общоевропейска акредитационна организация (ОАО), представляваща психотерапевтичната модалност на практикуващия.
- 6.2.2.2. Ако не съществува такава ОАО, НАО може да се обърне от името на лицето към Консултативната комисия относно признаване на опита (ККПО) (вж. 10.2.2.).

6.3. Присъждането на ЕСП се извършва по следния начин:

- 6.3.1. За „пряко присъждане“ кандидатите (възпитаници на АИОП) изпращат попълненото си заявление за ЕСП на своя АИОП, където то се проверява и изпраща до седалището на ЕАП.

За пряко присъждане заявлението за ЕСП трябва да съдържа:

- 6.3.1.1. Попълнен и подписан „Формуляр за регистрация на практикуващ“ („ФРП“);
 - 6.3.1.2. „Автобиография за пряко присъждане“ („CV“) на английски език;
 - 6.3.1.3. Препоръка от АИОП – подписан „Формуляр за уведомление за пряко присъждане“;
 - 6.3.1.4. Диплома от АИОП на кандидата;
 - 6.3.1.5. Подпис на Страсбургската декларация за психотерапия;
 - 6.3.1.6. Съответната такса за ЕСП и таксата за регистрация в РЕСП за първите 5 години.
- 6.3.2. За практикуващи психотерапевти с установена практика („процедура на признаване на старейшинство“) кандидатите изпращат попълненото си заявление за ЕС до съответната НАО, където то се проверява, а след това се изпраща на съответната ОАО. ОАО трябва да върне на НАО заявлението с одобрение/отказ в рамките на 5 седмици, в противен случай НАО представя папката с документи на ККПО (вж. 6.2.2.2.).

За „старейшинство“ заявлението за ЕСП трябва да съдържа:

- 6.3.2.1. Попълнен и подписан „Формуляр за регистрация на практикуващ“ („ФРП“);
- 6.3.2.2. „Автобиография за старейшинство“ („CV“) на английски език;
- 6.3.2.3. Препоръка от съответната НАО и ОАО за присъждане на ЕСП – подписан „формуляр за уведомление за старейшинство“;

- 6.3.2.4. Подпис на Страсбургската декларация за психотерапия;
- 6.3.2.5. Съответната такса за ЕСП и таксата за регистрация в РЕСП за първите 5 години.
- 6.4. АИОП може да осигури програма за повишаване на квалификацията за кандидатите, завършили института за обучение по-малко от 3 години преди акредитирането му като АИОП, за да могат тези кандидати да отговарят на текущия стандарт за ЕСП.
- 6.5. Кандидатите, завършили повече от 3 години преди акредитирането на школата като АИОП, са предмет на описаните в раздел 6.3.2 процедури.

7. Регистрация

- 7.1. Лицата, на които е присъден ЕСП, автоматично получават правото да бъдат включени в Европейския регистър на притежателите на (РЕСП).
- 7.2. Секретарят на ЕАП ще има отговорността да поддържа европейския регистър на притежателите на ЕСП (РЕСП), както и да записва данните на практикуващите, които отговарят на условията за включване в РЕСП.
- 7.3. Всички притежатели на ЕСП в РЕСП трябва да членуват в подходяща национална или европейска организация, която е член на ЕСП, за целите на осигуряване на качеството, професионална и етична практика и непрекъснато професионално развитие (НПР). Отговорност за проверка на данните, свързани с изискванията за НПР на практикуващия, носи съответната НАО и/или съответната ОАО или друга професионална членуваща в ЕАП организация.
- 7.4. ЕАП ще публикува на уебсайта на ЕАП РЕСП, както и текущите притежатели на ЕСП.
- 7.5. Съществуват процедури за заличаване на имената на притежателите на ЕСП от РЕСП по здравословни причини или на дисциплинарно основание, или поради неплатени такси.

8. Процедури за осигуряване на качеството, разглеждане на жалби и обжалвания

- 8.1. Управителният съвет на ЕАП има отговорността да гарантира, че се изпълняват процесите и процедурите в настоящия документ, както и че се поддържа качеството на ЕСП и на Европейския регистър на притежателите на ЕСП (РЕСП).
- 8.2. Ако НАО откаже да препоръча присъждането на ЕСП на практикуващи, които са се обучавали в научно обоснована от ЕАП психотерапевтична модалност и които са изпълнили всички изисквания, представящата тази модалност ОАО първо следва официално да изиска от НАО да промени подхода си. Ако НАО не направи това, ОАО може да се обърне към КНАО, която да проучи въпроса. Ако се установи, че за действията на НАО няма разумно основание, ЕАП може да отмени статута на НАО като такава.
- 8.3. Съответно, ако НАО научи, че ОАО не акредитира хора за тази модалност в тази държава, тя следва да прикани ОАО да коригира това. В противен случай НАО може да се обърне към КОО, която да проучи въпроса. Ако се установи, че за действията на ОАО

няма разумно основание, ЕАП може да отмени статута на ОАО като такава.

- 8.4.** Ако ОАО не акредитира обучаваща организация, която е призната от НАО, с което възпрепятства присъждането на ЕСП на обучаващите се от тази организация, НАО може да се обърне към КОО, която да проучи въпроса. Ако се установи, че за действията на ОАО няма разумно основание, ЕАП може да отмени статута на ОАО като такава.
- 8.5.** Ако НАО не признае обучаваща организация в тази държава, която е призната от ОАО, с което възпрепятства присъждането на ЕСП на обучаващите се от тази организация, ОАО може да се обърне към КНАО, която да проучи въпроса. Ако се установи, че за действията на НАО няма разумно основание, ЕАП може да отмени статута на НАО като такава.
- 8.6.** Ако ОАО научи, че НАО не признава опита на хора за тази модалност в тази държава тя следва да прикани НАО да коригира това. В противен случай ОАО може да се обърне към КНАО, която да проучи въпроса. Ако се установи, че за действията на НАО няма разумно основание, ЕАП може да отмени статута на НАО като такава.
- 8.7.** Членуващите в НАО обучаващи организации, чиито курсове не са предложени за одобрение от НАО, могат, при липсата на подходяща ОАО, да обжалват директно пред ЕКПСО, която ще разследва въпроса и може да предложи на Управителния съвет за одобрение курса на тази организация, ако е целесъобразно.
- 8.8.** Ако присъждаща или акредитационна организация (НАО, ОАО е подхождала нецелесъобразно или е станало известно, че е извършила нарушение, което категорично е доказано извън рамките на ЕАП (като например в съд, арбитражен състав или орган за преглед, или чрез самопризнание), може да бъде преразгледан, преустановен или отнет нейният статут на присъждаща/акредитационна организация; може да се изиска да се внесат съответните промени в нейния устав, етичен кодекс или процедури; или да бъде преустановено или оттеглено членството ѝ в ЕАП.
- 8.9.** Ако обучаваща организация (АИОП), която присъжда ЕСП, е подхождала нецелесъобразно или е станало известно, че е извършила нарушение, което категорично е доказано извън рамките на ЕАП (като например в съд, арбитражен състав или орган за преглед, или чрез самопризнание), ЕАП преди всички ще изиска пълното разследване на въпроса от съответната НАО или ОАО (ако съществуват такива), преди да вземе решение за последващи действия.
- 8.10.** Преустановяването или оттеглянето на членството на НАО или на ОАО, или отнемането от обучаваща организация или програма за обучение на одобрения статут от страна на НАО или на акредитирания статут от страна на ОАО няма да застраши статута на притежателите на ЕСП.
- 8.11.** Ако срещу притежател на ЕСП от РЕСП бъде внесена жалба, тя ще бъде насочена към съответната НАО и/или евентуално ОАО. Тези организации трябва да следват публикуваните си процедури за разглеждане на жалби и да подхождат по съответния начин към жалбата. Ако в резултат на дисциплинарна процедура НАО или ОАО преустанови статута или премахне притежателя на ЕСП от своя регистър, тя трябва незабавно да уведоми секретаря на ЕАП, който ще предприеме необходимите действия, които може да включват премахване от РЕСП/преустановяване на статута в РЕСП.
- 8.12** Задачата на ЕКПСО е да наблюдава, събира и отбелязва развития и проблеми,

свързани с изпълнението на процесите и процедурите от настоящия документ, и да уведомява Управляващия съвет на ЕАП и/или неговите комисии.

9. Старейшинство

9.1. Въвеждането на нова професионална квалификация означава, че трябва да се признае статутът на практикуващите към момента психотерапия. Това е особено важно, когато поради своето естество квалификацията би могла да стане условие за предоставяне на професионални привилегии, както е възможно във връзка с ЕСП. Процесът на признаване на практикуващите, които са придобили експертни умения в практиката, а не задължително чрез специфично обучение, е познат като „старейшинство“.

9.2. Старейшинството се базира на следните принципи:

- 9.2.1. Поддържат се високите стандарти на ЕСП.
- 9.2.2. ЕСП не може да се присъжда на практикуващ, освен ако не бъде получена препоръка за това от НАО.
- 9.2.3. Призната е ролята на съответната ОАО в наблюдението на стандартите на обучение в определена модалност.
- 9.2.4. Признати са различните вътрешни уредби, приети от различните НАО.
- 9.2.5. Практикуващите в държави без НАО не трябва да бъдат поставяни в неблагоприятно положение при процедурите за присъждане на ЕСП.
- 9.2.6. Не е необходимо практикуващият да бъде предмет на разглеждане, нито да преминава допълнително обучение.
- 9.2.7. ЕАП носи окончателна отговорност за присъждане на ЕСП.

9.3. Критериите за старейшинство са:

- 9.3.1. Нивото на умения на практикуващ, чието „старейшинство“, е равно на това на практикуващ, обучен по стандарта на ЕСП, или по-високо от него.
- 9.3.2. Практикуващият е член на професионален орган, обикновено организация, членуваща в неговата НАО, и се придържа към етичен кодекс, съвместим с този на ЕАП.
- 9.3.3. Практикуващият има експертни умения в психотерапевтичната модалност, призната от ЕАП.
- 9.3.4. Практикуващият има независима професионална практика в продължение на период, който оправдава признаването на опита и който е в съответствие с разпоредбите на НАО за тази държава.
- 9.3.5. Практикуващите, които в момента се обучават или които наскоро са завършили обучение, обикновено не се разглеждат за старейшинство, но е възможно обучението им да се признае със задна дата.

10. Изключения

10.1. Ако не съществуват НАО, национална представителна организация или друга организация, подходяща или желаеща да изпълнява функциите на НАО, практикуващият с подходящи квалификации може да получи ЕСП по препоръка на НАО в друга държава, при условие че този практикуващ стане член на въпросната организация и че тя има готовността да приложи правилата за ЕСП към този практикуващ.

10.2. При липсата на ОАО:

10.2.1. ЕАП може да признае организация, която да представлява въпросната модалност, или;

10.2.2. Комисия, назначена от Управителния съвет, съставена от 2-ма членове на КОО, 2-ма членове на КНАО и секретаря, заместват ОАО и изпълняват функциите на Консултативната комисия относно признаване на опита (ККПО). ККПО ще бъде подкомисия на Управляващия съвет.

10.3. В случай на съмнения или усложнения ЕАП може да поиска и ще стартира допълнителна независима експертна оценка или ще ангажира мнението на научен експерт.

11. Статут

Оригиналният документ на ЕСП е приет на Общото събрание на ЕАП в Рим през 1997 г. и преразгледан на Общото събрание на ЕАП във Виена през 1999 г. Втората версия до голяма степен е продукт на Оперативната група, свикана от Съвета през февруари 2000 г. Измененият документ е одобрен от ЕКПСО в Париж през октомври 2000 г., като през февруари 2001 г. (Виена) ЕКПСО го допълва. Тази версия е приета на Общото събрание на ЕАП през юли 2001 г. (Москва).

Оттогава, с развитието на КОА и АИОП, изискванията за НПР и др., са направени много други леки изменения. Третата версия е приета в Кеймбридж през юли 2006 г., а оттогава е преминавала допълнителни изменения (от ЕКПСО и Съвета във Флоренция през юли 2007 г., във Виена през февруари 2008 г., в Рига през ноември 2008 г. и във Виена през февруари 2009 г.). Версия 4.0 е приета на Общото събрание на ЕАП (ГОС) през юли 2009 г. в Лисабон. Версия 5.0 (кратки изменения, свързани с графика за повторните акредитации на НАО/ОАО) е приета на общото събрание през юли 2012 г. във Валенсия (Испания). Версия 6.0 е приета на общото събрание през февруари 2016 г. във Виена (Австрия).

Окончателната версия 7.0 е приета на общото събрание през февруари 2017 г. във Виена (Австрия).